

(א) וְזָבָחִים הָיִם, (ב) זָבָחִים מִנְחֹת פָּנֶיךָ, (ג) יוֹמָתְךָ, (ד) וְיִצְיָהּ הִיא וְשִׁמְיָהּ, (ה) וְיוֹמָתְךָ, (ו) זָבָחִים כִּדֹּד, מִתְּמִנְתִּי יִשְׁעֶךָ וְדָף פָּנֶיךָ, (ז) וְיִקְרָא הִיא, (ח) וְיִקְדוּשֵׁינִי צִוִּי, (ט) צִוִּי תוֹרִים, (י) שִׁיר לְעֵיל דָּף כֹּהֵל, (יא) וְנִשְׁנִי מִסִּי כִסֵּה־דִרְיוֹן סֶה, דִּי'ה יֵלֵא, (יב) צִוִּי דְמַטְאֵת, (יג) צִוִּי דְמַטְאֵת דָּף כִּדֹּד, (יד) דָּף כֹּהֵל.

»

**תורה אור השל"ם**

1. והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו ובקר בעדו ובזבד ביתו:

ויקרא טו ו
אֲשֶׁר צִוְּהָ יְיָ אֶת מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי בְּיוֹם צִוּוֹתוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב אֶת קַרְבָּנֵיהֶם לַיהוָה בְּמִדְבַּר סִינַי:
ויקרא לו לח

»

**הגהות הב"ה**

(א) תר"ה (בדף הקודם) ואיטו וכו' וי"ל דמשמע להו דמתני': (ג) בא"ד דמסקרינו הוה נפקא: (א) בא"ד דלגלגא רב הונא סבר כרשב"א דמוקי פלוגתיהו קודם הוה אכל לפי רי"ת כלי' ומינות ופליגי קודם הוה נמחק: (ד) בא"ד ואיכא רבנן דרבי דפליגי: (ה) תו' דה"ה ואיך וכו' משני דתרווייהו כדי נסבא ואי בעית אימא כי הנה ונחלה:

»

**מוסף רש"י**

כדי נסבה. שלג לזוך (סוטה יט) מדי ללא פלגטריך למתניה ומניה ככדי (קדושין ה.) מדרבה בר בר חנה נפקא. וקט"ז או אכצע או כהוה ואין לך בכל אלו שלג מאמר ככן דהקצתן (בבבס צח.).

»

**רבינו גרשום**

ות"ק וכו' מאחר דנפקא לן מומלק והקטיר. כלומר מאחר דנפקא לן הברלה בעולת העוף מומלק והקטיר מה הקטרה הראש בעצמו והגוף בעצמו אף מליקה וכו' כלומר והקריבו למה לי השתא דכתיב והקריבו שריו מובדל מחטאת העוף דרוש ביה נמי הא מה הקטרה הראש בעצמו והגוף בעצמו אף מליקה כו': ידו הימנית מדרבה בר בר חנה נפקא. כלומר ובחטאת בהמה כתיב בה כהונה: ואידך כהונה בעיא אצבע. כלומר אע"ג דכתיב כהונה לא נימא די ימנית עד דכתב אצבע אבל אי כתב אצבע אע"ג דלא כתב כהונה משמע די ימנית והכא בחטאת בהמה כהונה איכא אצבע ליכא: דלא לישתמיט קרא וליכתוב מן [בני] התורים או מן (בני) היונה וכו' כמה פעמים בתורה [כתיב] מן התורין או מן בני היונה לא לישתמיט קרא פסם א' וליכתוב מן בני התורים או מן התורים או מן בני היונה

## הכל שוחטין פרק ראשון חולין

**אוחז בראש ובגוף ומוז.** לאחר מליקה הויא הזאה כדכתיב בחטאת העוף צבי שמיעת קול (ויקרא ה) והזה מדם החטאת וגו': **מאי קאמר.**

דהא אוחז בראש ובגוף משמע שזריך לאוחזן שניהן צמוך כף ידו ולא סגי ליה לאחוז בראש או צגוף ומנא ליה הא בחטאת: **כשהוא**

**אחוז בראש צגוף.** שמוחזר הראש

צגוף בשעת הזאה דהא כתיב [שם] ולא

יבדיל: **אף כאן כו'.** דע"כ היקישא

להכי אתא דהא מול עורף מג"ש

נפקא ליה לקמן וכמשפט חטאת

בהמה לא אמרינן דהא מעוף סליק:

**והקריבו.** דצעי הדזלה במקלאת:

**והקריבו למה לי.** לחלק ללא נימא

כמשפט חטאת העוף צסימן אחד

דהא אתקש מליקה להקטרה: **ה"א**

**כמשפט חטאת העוף.** דסליק מיניה:

**ואי משום ומלק והקטיר.** הווא הוה

מפקינן ליה לדרשא אחרינא דמיניה

נפקא לן א'ומליקת עולת העוף

דלמעלה מחוט הסיקרא היא בראש

המוצח דאילו מליקת חטאת העוף

למטה כדילפינן לה צבחים (דף סד):

על קרי המוצח<sup>(א)</sup> זה קרי התמטון כו'

בפרק קדשי קדשים ויזין דמיציב לן

למילתא אחרינא לא אלזס למעקר

היקישא דכמשפט מהווא דסליק מיניה

דאיכא למדרש היקישא דמליקה

והקטרה לענין ראש המוצח והיקישא

דכמשפט לענין אחיזת ראש וגוף:

**השסא דכסיב והקריבו.** על כרחך

עקריה מיניה דחילוק לגמרי משמע

ליה לתנא קמא דלא תיגמר מיניה

כלל ואוקומיה אחטאת בהמה ומהשתא

דרשם מומלק והקטיר<sup>(ב)</sup> דלגמרי איתקש

הקטרה למליקה צין לענין ראשו של

מוצח צין לענין הראש בעצמו והגוף

בעצמו: **משלו ולא משל ציבור.**

מתרומת הלשכה: **משלו ולא משל**

**מעשר.** דתרי אשר לו כתובים

בפרשה ואפילו לרבי יהודה דלמרא<sup>(ג)</sup>

מעשר ממון הדיוט הוא להכי אתא אשר לו לממעטיה. וציוס וצידו הימנית

נמי צפר יוס הכפורים כתיב [ויקרא טז] כי ציוס הוה יכפר וכתיב ציה אכצע

וכהונה והזה צאכצעו אל פני וגו' [שם]: **מציוס צווסו נפקא.** למה ליה

למילפא מחטאת בהמה הא צבולחו קרבנות כתיב ציוס צווסו להקריב

דמשמע ציוס ולא צלילה וכל הקרבנות צמשמע: **כל מקום שנאמר**

**אכצע וכהונה.** ומוקמינן צפ"ק דמנחות (דף י.) או אכצע או כהונה

וגמר ממלוורע עני דכתיב ציה [ויקרא יז] וטבל הכהן אכצעו הימנית ומיניה

ילפינן לכל היכא דכתיב כהן או אכצע שמהא עבודה צימין ועבולת

דצבה כתיב כהן [שם א] והקריב הכהן: **ואידך.** הא דלוקמינן צמנחות או

לכהונה או כהונה הני מילי לרבנן אכל לרבי שמעון אוקימנא תחס

דכהונה צעיא דאע"ג דכתיב כהונה אי לא כתיב צה אכצע

לא גמרינן צה ימין ות"ק דלעיל כר"ש סבירא ליה: **וש"ק.** דלמר [כא].

כמשפט חטאת בהמה: **ור"א צר"ש.** דלמר [כא]: כמשפט חטאת העוף

ומפיק היקישא לאחיזת ראש וגוף: **מול עורף.** צעולה מנא להו תרמי

לא מצי גמרינן מיניה דאי מנטרכא לן היקישא למול עורף חו לא ליפת

מיניה אחיזת ראש וגוף דחילוקא דוהקריבו לגמרי ממעט להבדלה

צעולה מדין חטאת דהכי משמע חלק הכתוב צעולה ממליקת חטאת

והטעינה הבדלה וכל שיטנו בשחיטה ישנו בהבדלה: **גמרי מליקה**

**ממליקה.** צמה מצינו מה מליקה האמורה בחטאת פירש לך צה הכתוב

מול עורף אף כל מליקה אינה אלא ממול עורף: **בתנ"י צסורין.**

לשון משנה: ה"ג צמתנימין **חטאת הציטוב שזוה ושזוה פסול.**

חטאת הצייהוב כשמתחילין להציא נוזה יפה צהזבה סביב לצואר

פסולין צוה וצוה פ"ק מפרש צגמרא [ע"ג] צצבני יונה פסולין משום

גודלן וצתורין מפני קוטנן דינאזו מכלל קטנים ולכלל גדולים

לא צזא: **גב'.** <sup>(ט)</sup> **טורין גדולים ולא קטנים.** אחרים דקרא קאי:

**גדולים ולא קטנים.** לקמיה [שם] מפרש מאי משמע: **שיכול והלא דין**

**הוא.** אי לאו דכתיב תורים הוה ילפינן מדינא דקטנים כשרים:

ומה

והלל דין הוא משמע דצלזא האי קרא היה לו לומר כן: **שייבול**

קטנים מקל וחומר ואס תאמר ואי לא כתיב קרא דתורים לא הוה ידעינן תורין כלל דכשרים לקרבן ויש לומר דהכי פירושו שיכול

אי לאו דלקיש רחמנא תורים לצני יונה דמינה ילפינן צסמוך דתורין קטנים לא אלא היה כתוב תורים רחוק מצני יונה דהשתא היה

משמע תורים צין גדולים צין קטנים ואפילו צלל קל וחומר הוה ידעינן אלא דניחא ליה למנקט למילף צקל וחומר אי נמי דהוה

מצי למכתב צני יונה ותורים דהשתא לא הוה מקיש תורים לצני יונה דאיכא למימר דקאי נמי צני אחרים ומכל מקום גדולים כשרים מדלא

כתוב צהדיח צני יונה וצני תורים והוה אמנא מקל וחומר דכולס כשרים ת"ל תורים דמשמע גדולים דוקא כדמפרש לקמן דומיא דצני יונה:

## הכל שוחטין פרק ראשון חולין

## כב.

ואפילו קודם הזאה פליגי וא"ת לרב חסדא ולרבא ואציי אמאי מוקמי

מתניתין דלא כר"א צ"ר שמעון הא לכאורה מתניתין קודם הזאה

איירי דומיא דרישא דקמני חטאת העוף כיצד הוא עושה מולק ראשו

ממול ערפו ואינו מצדיל ומוה כו' וי"ל דמשמע <sup>(א)</sup> ליה דמתניתין

פוסל צכל ענין אפילו לאחר הזאה

משום דקא"ר אלעזר צ"ר שמעון

שמעתי שמצדילין ומשמע דקאי

אמתניתין וצא לחלוק עליה ור"ת פירש

דהא דקאמר רבי שמעון צן אליקים

מאי לא יבדיל דקרא אינו צריך להבדיל

היינו צשעת מציז דלדס הוא צריך

וכשמצדיל כל שכן צשמוציא דס

וצשעת הזאה דוקא קאמר קרא לא

יבדיל כלל אצל אשעת מיזוי קאמר

קרא לא יבדיל איזן צריך להבדיל

ושצקינן לקרא דאיהו דחיק ומוקי

אנפשיה ותרזוייהו משמעמי מיניה

הזאה לא יבדיל ולאסור אף צשעת

מיזוי יולא אתא קרא דמוהקריבו <sup>(ב)</sup>

נפקא דחילק הכתוב צין חטאת העוף

לעולת העוף ולכן י"ל דאתא קרא

למימר נמי דצשעת מיזוי אס ירצה

לא יבדיל והא דקאמר לא שמיע להו

דר"ש צן אליקים דמשמע שצא לחלוק

על רב חסדא ורבא ואציי היינו

משום דלר"ש צן אליקים איזן לחוש

כשמצדיל אחר הזאה שעושה מעשה

עולה בחטאת דמזות חטאת נמי כך

היא דקרא איזן צריך להבדיל קאמר

וא"ת ולרב הונא דלמר משמיה דרב

צמעילה צפרק חטאת העוף (דף ט:)

דמיזוי חטאת העוף לא מעכב אמאי

פסלי רצנן כשמצדיל אחר הזאה והא

איזן כאן מעשה עולה דמחקך צשר

צעלמא הוה כדפרישית לעיל ולמאי

דפירשמי ניחא דללמא רב הונא סבר

<sup>(ג)</sup> כרשב"א דפי' קודם הזאה

ופליגי קודם הזאה אצל לפירוש ר"ת

קשה דאפילו לרשב"א לא פליג אלא לאחר הזאה וליכא למימר דלרבנן

דמתניתין דזבחים (דף טד:) מיזוי חטאת העוף מעכב דרב הונא

סבר כר"א צרבי שמעון דהא מהדר הש"ס צמעילה לאוקומי כל סתמא

דמתניתין כוותיה וי"ל דיעמיד מתניתין דקמני הבדיל פסול קודם

הזאה ואחי אפילו כר"א צרבי שמעון וסוגיא דזבחים דקאמר מתניתין

דלא כרשב"ש אחי כרב אלדא צר אהבה דקאמר צמעילה דדס מיזוי

חטאת העוף מעכב ואיכא רבנן <sup>(ד)</sup> דפליגי עליה דרשב"ש אפילו

לרב הונא דמדקאמר שמעתי שמצדילין צמשמע דפליגי רבנן עליה

וסברי דמיזוי מעכב אצל סתם מתניתין דזבחים אחי שפייר כוותיה

כדפרישנו: <sup>(ה)</sup> **ת"ל** והקריבו. מה שפירש צקונטרס דאיפכא ליכא

למימר דרבי ישמעאל אקרא דומלק והקטיר סמיך איזן נראה דמומנא

והקטיר ליכא לאזוכיחי מיניה דלא נימא איפכא דהא אינטריך לראשו

של מוצח אלא מסבדא צעלמא אית ליה לרבי ישמעאל דלמול עורף

אקשיניהו דתע דלת"ק ורבי אלעזר לא צעו קרא למול עורף אלא ילפינן

צמה מצינו מליקה ממליקה: **ואידרך** כהונה **בעי אצבע.** צסוף

התודה (מנחות פג.) משני ידו הימנית כדי נסבה וצסוף דס חטאת

(זבחים דף טז.) משני תרווייהו <sup>(ו)</sup> כי כהא <sup>(ז)</sup> וגרסא דלמ"ד דצר הלמד

גב"ש אינו חוזר ומלמד צהיקש צ"ל כדי נסבה דאכצע <sup>(ח)</sup> חטאת גופיה

ילין צגורה שוה ממלוורע דהיינו ימין <sup>(ט)</sup> צפ"ק דזבחים (דף יג.) וצפ"ק

דמנחות (דף י.) ואס כן היכי מצי למילף עולת העוף מחטאת

מהיקישא דכמשפט: **נמצא** בשר בתורין כו'. אצרייתא דהכא

לא שייך למידק האי נמצא למעוטי מאי כדדייק לעיל<sup>(י)</sup> אמתניתין

דנמצא כשר בשחיטה פסול צמליקה דהך צרייתא אמתניתין קיימא

לפרושי דתורין גדולים כשרים כו' והדר מסיים נמצא כמו שאמרה

משנתנו <sup>(יא)</sup> אצל לעיל לא צריך למתני כלל נמצא דכצר אשמועינן

רישא דשחיטה מן הזואר ומליקה מן העורף ואס שיה צוה וצוה פסול:

**שייבול** והלא דין הוא. צשוס דוכתא ל"ג תרווייהו דשיכול

משמע דאי לאו האי קרא לא הוה אמנא הכי אצל

ומה בני יונה כו'. פירוש אי לאו קרא דתורים הייתי מכשיר אפילו

קטנים מקל וחומר ואס תאמר ואי לא כתיב קרא דתורים לא הוה ידעינן תורין כלל דכשרים לקרבן ויש לומר דהכי פירושו שיכול

אי לאו דלקיש רחמנא תורים לצני יונה דמינה ילפינן צסמוך דתורין קטנים לא אלא היה כתוב תורים רחוק מצני יונה דהשתא היה

משמע תורים צין גדולים צין קטנים ואפילו צלל קל וחומר הוה ידעינן אלא דניחא ליה למנקט למילף צקל וחומר אי נמי דהוה

מצי למכתב צני יונה ותורים דהשתא לא הוה מקיש תורים לצני יונה דאיכא למימר דקאי נמי צני אחרים ומכל מקום גדולים כשרים מדלא

כתוב צהדיח צני יונה וצני תורים והוה אמנא מקל וחומר דכולס כשרים ת"ל תורים דמשמע גדולים דוקא כדמפרש לקמן דומיא דצני יונה:

ומה

### עין משפט נר מצוה

קנשא א מיי' פ"ה מה'ל  
עבודת  
הלוי':

קם ב ג מיי' פ"ג מה'ל  
אסורי מוצח הלכה  
צ:

»

**שיטה מקובצת**

א' דמיניה נפקא  
לן למליקת עולת  
העוף דמצוהו למעלה:  
ב' ומהשתא דריש ביה נמי  
מומלק והקטיר דלגמרי  
אתקש מליקה להקטרה  
בין לענין: ג' פסולין  
בוה כדמפרש  
בגמ': ד' וכשמבדיל כ"ש  
שמתמצה כל הדם ובשעת  
הזאה דוקא קאמר קרא  
דלא יבדיל כלל אבל  
אשעת מצור בעי למימר  
קרא: ט' לא אתא קרא  
דמוהקריבו נפקא דחילק  
ווי' ב"א דמוהקריבו הוה  
נפיק דחילק: י' אבל לעיל  
לא צריך למיתני כלל וכו'  
עד סוף הדבור. ג"כ שלא  
נמצא בס"י: